Bo בא

Exodus 10:1-13:16

- וַיָּאמֶר יְהוָהָ אֶל־מּשֶׁה בָּא אֶל־פַּרְעָה כִּי־אֲנִّי הִכְבַּדְתִּי אֶת־לִבּוֹ וְאֵת־לֶב עַבָּדִיו לִמַען שַׁתִי אתתִי אֵלֶה בִּקרבִוּ:
- Then הוהי said to Moses, "Go to Pharaoh. For I have hardened his heart and the hearts of his courtiers, in order that I may display these My signs among them,
- וּלְמַען תְּסַפַּר בְּאָזְנֵי בִּנְךָ וּבֶּן־בִּנְדָ אַת אֲשֶׂר הִתְעַלַּלְתִּיּ בְּמִצְרַיִם וְאֶת־אֹתֹתִי אֲשֶׂר־שַּׁמְתִי בֶם וְיִדַעְתֶּם כִּי־אֲנָי יְהֹוָה:
- and that you may recount in the hearing of your child and of your child's child how I made a mockery of the Egyptians and how I displayed My signs among them—in order that you may know that I am הוהי."
- וָיָבֹא משָה וְאַהֲרוֹן אֶל־פַּרְעהׁ וַיֹּאמְרָוּ אֵלִיו כְּה־אָמָר יְהוָהֹ אֱלֹהְי הָעבְרִים עִד־מַתִי מֵאַנְתָּ לַעָנָת מִפָּנִי שַׂלָּח עַמִי וְיִעְבְדְנִי:
- So Moses and Aaron went to Pharaoh and said to him, "Thus says הוהי, the God of the Hebrews, 'How long will you refuse to humble yourself before Me? Let My people go that they may worship Me.
- כָּי אִם־מָאָן אַתָּה לְשַׁלָּחַ אֶת־עַמִי הִנְנִי מֵבְיא מָחָר אַרְבֶּה בִּגְבַלֶךְ:
- 4 For if you refuse to let My people go, tomorrow I will bring locusts on your territory.
- וְכַסָהֹ אֶת־עֶין הַאַּׁרֶץ וְלָא יוּכֶל לִרְאַת אֶת־הָאָרֶץ וְאָכַל וּ אֶת־יָתֶר הַפְּלֵטִה הַנִּשֹׂאָרֶת לָכֶם מִן־הַבִּּלָד וְאָכַל אֶת־כַּל־הָעַץ הַצֹּמֶח לָכֶם מִן־הַשִּׁדָה:
- 5 They shall cover the surface of the land, so that no one will be able to see the land. They shall devour the surviving remnant that was left to you after the hail; and they shall eat away all your trees that grow in the field.
- וּמִלְאוּ בִתֶּיךְ וּבִתְּי כָל־עְבָדֶּיךְ וּבִתְּי כָל־מִצְרַיִּמְ אֲשֶּׁר לְא־רָאִוּ אֲבֹתֶּיךָ וַאֲבִוֹת אֲבֹתַּיךָ מִיּוֹם הֱיוֹתִם עַל־הַאֲדָמָה עָד הַיִּוֹם הַזְּה וַיְפֶּן וַיֵּצֵא מַעִם פַּרִעֹה:
- 6 Moreover, they shall fill your palaces and the houses of all your courtiers and of all the Egyptians—something that neither your fathers nor fathers' fathers have seen from the day they appeared on earth to this day." With that he turned and left Pharaoh's presence.
- וַיֹאמְרוּ עַבְבֵּי פַּרְעֹה אֵלָיו עַד־מָתַיֹּ יִהְיֶּה זֶה לְנוּ לְמוֹלְשׁ שַׁלַּחֹ אֶת־הְאַנָשִׂים וְיָעַבְדָוּ אֶת־יְהוֹּה אֱלֹהֵיהְם הֲטָרֶם תַּלַע כְּי אָבְדָה מִצְרִיִם:
- 7 Pharaoh's courtiers said to him, "How long shall this one be a snare to us? Let a delegation* go to worship their God ! Are you not yet aware that Egypt is lost?"
- וַיוּשַׂב אֶת־משָה וְאֶת־אַהֶרֹן אֶל־פַּרְעֹה וַיַּאמֶר אֲלֵהֶם לְכִוּ עַבְדְוּ אֶת־יִהוָה אֱלֹהֵיכָם מִי וָמִי הַהֹלִכִים:
- 8 So Moses and Aaron were brought back to Pharaoh and he said to them, "Go, worship your God הוהי! Who are the ones to go?"
- וַיָאמֶר מֹשֶׂה בִּנְעָרֶינוּ וּבִזְקנֶינוּ וֵלֵךְ בְּבָנֵינוּ וּבִבְנוֹתֵׁנוּ בְּצֹאנְנוּ וּבִבְקוֹנוּ נַלֵךְ כִי חַבִּיְהוֹה לְנוּ:
- 9 Moses replied, "We will all go—regardless of social station* —we will go with our sons and daughters, our flocks and herds; for we must observe הוה' s festival."
- 10 וַיַּאמֶר אֲלֵהֶּם יְהִי כָן יְהֹוָהֹ עִמַלֶּם כַּאֲשֶׂר אֲשַׁלְּח אֶתְכֶם וְאֲת־טַפְּכֶם רְאוֹּ כִּי רָעָה נָגֶד פִּנִיכֶם:
  - 10 But he said to them, "הההי be with you—the same as I mean to let your dependents go with you! Clearly, you are bent on mischief.
  - 11 לָא לֵן לְכִוּ־נָא הַגְּבָרִיםֹ וְעִבְדָוּ אֶת־יְהֹוָה כִּי אֹתָה אַתֶּם מְבַקּשִׁים וַיְגָרֶשׁ אֹתָם מֵאֶת פְּנֶי פַּרְעָה:
- 11 No! You gentlemen go and worship הוהי, since that is what you want." And they were expelled from Pharaoh's presence.

- אבר יָהוֹה אֱל־מֹשֵׂה נִטֵּה יָדְלַ עָל־אָרֵץ מִצְּרַיָם בָּאַרָבֶּה וַיָעַל 12 Then הוהי said to Moses, "Hold out your arm over על־אַרֵץ מַצַרַיָם וִיאכַל אַת־כַּל־עַשַב הַאַּרֵץ אַת כַּל־אַשַר הְשַאִיר הַבַּרַד:
  - the land of Egypt for the locusts, that they may come upon the land of Egypt and eat up all the grasses in the land, whatever the hail has left."
  - 13 וַיָּט משָה אַת־מַטָּהוֹ עַל־אָרֵץ מִצִרָּיִם וַיִּהוָה נִהָג רְוּחַ־קִדִים בָּאְרֵץ כַל־הַיִּוֹם הַהוֹא וְכַל־הַלַּיִלָה הַבַּקָר הַיַּה וְרוֹחַ הַקְּדִים נַשַא אַת־הָאַרִבֵּה:
    - So Moses held out his rod over the land of Egypt, and הוהי drove an east wind over the land all that day and all night; and when morning came, the east wind had brought the locusts.
    - וַיָעל הָאַרבָּה עַל כָּל־אָרֵץ מִצְרַיִם וַיָּנַח בִּכְל גִּבְוּל מִצְרַיִם כָּבֶד מאד לפניו לא־הַיָה כַן אַרְבָה כַמֹהוּ וִאַחֲרִיו לְא יִהְיֵה־כַּן:
- 14 Locusts invaded all the land of Egypt and settled within all the territory of Egypt in a thick mass; never before had there been so many, nor will there ever be so many again.
- 15 וַיְכַّס אֶת־עֶין כָּל־הָאָּרֶץ וֹתֶחְשַׂךְ הָאָּרֶץ וַיֹּאכַל אֵת־כָּל־עָשֵׂב הַאַּרֵץ וְאֵתֹ כָל־פָּרָי הָעַץ אֲשֶׂר הוֹתִיר הַבָּרָד וְלֹא־נוֹתַׂר כָל־יֻרֶק בָּעֶץ וּבְעְשֵׂב הַשַּׁרָה בַּכַל־אַרֶץ מַצַרִים:
  - They hid all the land from view, and the land was darkened; and they ate up all the grasses of the field and all the fruit of the trees which the hail had left, so that nothing green was left, of tree or grass of the field, in all the land of Egypt.
- 16 וַיִּמַהֶר פַּרִעָה לִקרָא לִמשָה וְלִאַהַרְן וַיֹּאמֵר חָטַאתִי לִיהוָה אֵלְהֵיכֶם וַלָּכֵם:
  - Pharaoh hurriedly summoned Moses and Aaron and said, "I stand guilty before your God הוהי and before you.
  - ַוּעַתָּה שַׂא נָא חַטָאתיּ אָךָ הַפַּעם וִהַעַתִּירוּ לַיִהוָה אֵלהֵיכָם וִיְסֵר מַעַלַי רַק אָת־הַמַוֵת הַזָּה:
    - Forgive my offense just this once, and plead with your God הוהי that this death but be removed from

    - 18 So he left Pharaoh's presence and pleaded with הוהי.
  - וַיַהַפּׂך יָהוָה רִוּחַ־יָם חָזָק מַאֹד וַיִּשָּאֹ אֵת־הָאַרבֶּה וַיִּתִקעָהוּ יָמָה סוף לא נשאר ארבה אחד בכל גבול מצרים:
- caused a shift to a very strong west wind, which lifted the locusts and hurled them into the Sea of Reeds;* not a single locust remained in all the territory of Egypt.
- וַיִחַזַק יָהוָה אָת־לָב פַּרעה וַלָּא שׁלַח אַת־בַנֵי ישׁרַאַל:
- But הוהי stiffened Pharaoh's heart, and he would not let the Israelites go.
- וַיָּאמֶר יְהוָה אֶל־משֶה נְטָה יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיִהִי חְשֶׁךְ עַל־אֶרֶץ מצרים וימש חשר:
- Then הוהי said to Moses, "Hold out your arm toward the sky that there may be darkness upon the land of Egypt, a darkness that can be touched."
- וַיָט מֹשֶׂה אֶת־יָדֻוֹ עַל־הַשָּׁמְיִם וַיְהִי חְשֶׁךְ־אֲפֵלָה בִּכָל־אֲרֵץ מִצְרַיִם שׁלְשׁת יַמִים:
- Moses held out his arm toward the sky and thick darkness descended upon all the land of Egypt for three days.
- לְא־רָא"וּ אֵישׁ אַת־אָחִיו וִלֹא־קָמוּ אֵישׁ מִתַחִתִּיו שׁלְשֵׁת יָמַים וְלִכָּל־בַּנַי ישראל היה אור במושבתם:
- People could not see one another, and for three days no one could move about; but all the Israelites enjoyed light in their dwellings.
- וַיָּקרָא פַרעה אֱל־משוֹה וַיֹּאמֵר לכוֹ עבדו אֱת־יְהוֹה רָק צאנכם ובקרכם יצג גם־טפכם ילד עמכם:
- Pharaoh then summoned Moses and said, "Go, worship ! Only your flocks and your herds shall be left behind; even your dependents may go with you."

- 25 וַיַּאמֶר מֹשֶׁה גַּם־אַתָּה תִתָּן בְּיָדֶנוּ זְבָחַיִם וְעֹלֻת וְעָשַׂינוּ לַיהוְה אלהינוּ:
- 25 But Moses said, "You yourself must provide us with sacrifices and burnt offerings to offer up to our God הוהי;
- 26 וְגַם־מִקְנֵנוּ יֵלֶךְ עִמָּנוּ לָּא תִשָּׁאֵרْ פַּרְטָּה כִּי מִמֶנּוּ נִקּח לַעֲבְד אֶת־יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לְא־נַדִּע מְה־נַּעֲבֹדׁ אֶת־יְהֹוָה עַד־בּאָנוּ שַׂמֵה:
  - 26 our own livestock, too, shall go along with us—not a hoof shall remain behind: for we must select from it for the worship of our God הוהי; and we shall not know with what we are to worship יהוהי until we arrive there."
  - 27 וַיְחַזֶּק יְהֹוָה אֶת־לֶב פַּרְעֻה וְלְא אָבָה לְשַׂלְּחָם:
- 27 But הוהי stiffened Pharaoh's heart and he would not agree to let them go.
- 28 וַיְּאמֶר־לְוֹ פַּרְעָה לָךְ מַעָלֶי הְשָׁמֶר לְךָ אַל־תֹּסֶף רְאָוֹת פָּנִי כִּי בִּיָּוֹם ראתך פני תמות:
  - 28 Pharaoh said to him, "Be gone from me! Take care not to see me again, for the moment you look upon my face you shall die."
  - 29 וַיָּאמֶר מֹשֶׂה כָּן דִבְּרְתָּ לֹא־אֹסְף עוֹד רְאָוֹת פִּנֵיךְ:
- 29 And Moses replied, "You have spoken rightly. I shall not see your face again!"

- וַיָּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׂה עָוֹד נָגַע אֶחָד אָבִיא עַל־פַּרְעַה וְעַל־מִצְרַיִם אָחֲרֵי־בֵּן יְשַלָּח אֶתְכֶם מזָה כְשַּׁלְּחוֹ כִּלָּה נָּרֶשׁ יְנָרֶשׁ אֶתְכֶם מזֵה:
- 1 And הוהי said to Moses, "I will bring but one more plague upon Pharaoh and upon Egypt; after that he shall let you go from here; indeed, when he lets you go, he will drive you out of here one and all.
- דַּבֶּר־נָא בְּאָזְנָי הָעָם וְיִשֹּאֲלוּ אִישׁ ו מֵאָת רֵעַהוּ וְאִשָּׁה מֵאֶת רְעוּתְה כְלֵי־כֶסֶף וּכְלָי זָהְב:
- 2 Tell the people to borrow, each man from his neighbor and each woman from hers, objects of silver and gold."
- וִיתָן יְהוָה אֶת־תֶן הָעָם בְעֵינֵי מִצְרֵיִם גַּם ו הָאַישׁ מֹשֶּׁה גָּדְוֹל מְאֹר בָאָרֵץ מִצְרַיִם בִּעִינָי עַבְדֵי־פַּרְעָה וּבַעֵינָי הָעָם:
- 3 הוהי disposed the Egyptians favorably toward the people. Moreover, Moses himself* was much esteemed in the land of Egypt, among Pharaoh's courtiers and among the people.
- וַנָאמֶר מֹשֶׂה כָה אָמַר יְהֹוֶה כַּחֲצָת הַלַּיְלָה אֲנֶי יוֹצֶא בְּתְוֹךְ מִצְרָיִם:
- 4 Moses said, "Thus says הוהי: Toward midnight I will go forth among the Egyptians,
- וּמֶת כָּל־בְּכוֹרٌ בְאֶרֶץ מִצְרֵּיִם מִבְּכוֹר פַּרְעהֹ הַישַׁב עַל־כִּסְאוֹ עָד בִּכְוֹר הַשִּׁפְתָּה אֲשֵׁר אַתָּר הָרֵחַיִם וְכִל בְּכִוֹר בְּהַמָה:
- 5 and every [male] first-born in the land of Egypt shall die, from the first-born of Pharaoh who sits on his throne to the first-born of the slave girl who is behind the millstones; and all the first-born of the cattle.
- וְהָיְתָה צְעָקָה גְדֹלָה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרֵיִם אֲשֶׂר כִּמֹהוֹּ לָא נִהְיָׁתָה וְכִמְהוּ לָא תֹסִף:
- 6 And there shall be a loud cry in all the land of Egypt, such as has never been or will ever be again;
- וּלְכַל וּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְּא יֶחֶרַץ־כֶּלֶבַ לְשׁנוֹ לְמֵאִישׁ וְעַד־בְּהַמְה לְמַעֹּן תַּדְעוֹן אֲשֶׂר יַפְלֶה יְהוָה בָּין מִצְרָיִם וּבְין יִשְׂרָאָל:
- 7 but not a dog shall snarl* at any of the Israelites, at human or beast—in order that you may know that הוהי makes a distinction between Egypt and Israel.

- וְיָרְדָוּ כָל־עְבָדֶּיךְ אֵׁלֶה אַלַי וְהְשְׂתְחֲווּ־לֵי לֵאמֹר צָא אַתְהֹ וְכָל־הָעְם אַשִּׂר־בִּרָגַלִיךָ וִאָחַבִי־כַן אַצָא וַיֵצָא מַעם־פַּרִעֹה בַּחַבִּי־אַף:
- 8 "Then all these courtiers of yours shall come down to me and bow low to me, saying, 'Depart, you and all the people who follow you!' After that I will depart." And he left Pharaoh's presence in hot anger.
- וַיָּאמֶר יְהֹוָהֹ אֶל־משֶׁה לֹא־יִשְׂמָע אֲלֵיכֶם פַּרְעֻה לְמָעַן רְבִּוֹת מוֹפְתִי בַּאָרֵץ מִצְרַיִם:
- 9 Now הוהי had said to Moses, "Pharaoh will not heed you, in order that My marvels may be multiplied in the land of Egypt."
- וּמשָׂה וְאַהֶרֹן עשִׁוּ אֶת־כָּל־הַמֹפְתִים הַאֶּלֶה לִפְנֵי פַּרְעָה וַיְחַזָּק יְהֹנָה אָת־לֵב פַּרְעָה וַלְא־שַׁלָּח אָת־בַּנֵי־יִשֹׁרָאֵל מֵאַרְצוּ:
- 10 Moses and Aaron had performed all these marvels before Pharaoh, but הוהי had stiffened the heart of Pharaoh so that he would not let the Israelites go from his land.

- וַיָּאמֵר יִהוָה אֱל־מֹשָה וִאֱל־אַהֵרֹן בִּאֲרֵץ מִצְרַיִם לֵאמֹר:
- 1 הוהי said to Moses and Aaron in the land of Egypt:
- הַחְבֵשׁ הַזֵּה לָכֵם רָאשׁ חֵדָשַים רִאשוון הוּא לָכֵם לִחְדִשֵי הַשׁנָה:
- 2 This month shall mark for you the beginning of the months; it shall be the first of the months of the year for you.
- דַּבְּרוּ אֶל־כָּל־עֲדָת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בֶּעֶשֶׂר לַחַדֶשׁ הַזְּה וְיִקחַוּ לָהֶם אַישׁ שָׁה לְבֵית־אָבִת שַׁה לָבַיִּת:
- Speak to the community leadership of Israel* and say that on the tenth of this month each of them shall take a lamb* to a family, a lamb to a household.
- וְאִם־יִמְעָט הַבַּּיִתٌ מִהְיָוֹת מִשֶּׁה וְלָקְח הוּא וּשְׂבֵנֶוֹ הַקּרְב אֶל־בֵּיתְוֹ בִמְכַסִת נִפָּשַׂת אִישׁ לִפִּי אָכִלוֹ תַכִּסוּ עַל־הַשָּׁה:
- 4 But if the household is too small for a lamb, let it share one with a neighbor who dwells nearby, in proportion to the number of persons: you shall contribute for the lamb according to what each household will eat.
- שָה תָמֶים זָכָר בֶּן־שָׂנָה יִהְיֶה לָכֶם מוְ־הַכְּבָשָׂים וּמִן־הָעְזָים תִקְחוּ:
- 5 Your lamb shall be without blemish, a yearling male; you may take it from the sheep or from the goats.
- וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶּוֹרֶת עָד אַרְבַּעָה עָשֶׂר יְוֹם לַחַדֶשׁ הַזֵּה וְשַׁחֲטַוּ אֹתוֹ כָּל קהָל עֲדִת־יִשִּׂרָאֶל בָּין הָעַרְבִּיִם:
- You shall keep watch over it until the fourteenth day of this month; and all the assembled congregation of the Israelites shall slaughter it at twilight.
- וְלָקְחוּ מִן־הַדָּם וְנָתְנֶוּ עַל־שִׁתְּי הַמְזוּוֹת וְעַל־הַמַשִּקְוֹף עָל הַבַּתִּים אַשַּר־יאכלִוּ אֹתִוֹ בַּהָם:
- 7 They shall take some of the blood and put it on the two doorposts and the lintel of the houses in which they are to eat it.
- וְאָכְלָוּ אֶת־הַבָּשָׂר בַּלְּיְלָה הַזְּה צְלִי־אָשׁ וּמַצּׁוֹת עַל־מְרֹרִים יֹאכְלָהוּ:
- 8 They shall eat the flesh that same night; they shall eat it roasted over the fire, with unleavened bread and with bitter herbs.
- אַל־תֹאכְלָוּ מִמֶּנוּ נָא וּבָשָל מְבַשָל בַּמֻיִם כַּי אִם־צְלִי־אֵשׁ רֹאשְוֹ על־כַּרְעִיו וַעַל־קרְבַּוֹ:
- 9 Do not eat any of it raw, or cooked in any way with water, but roasted—head, legs, and entrails—over the fire.

- יולא־תוֹתִירוּ מִמַנוּ עָד־בַּקר וַהְנּתַר מִמַנוּ עָד־בַּקר בַּאָש תְשׁרְפוּ: 10 You shall not leave any of it over until morning; if any of it is left until morning, you shall burn
- 11 וכָּכָה תאכלו אתו מַתנֵיכָם חַגָּרִים נַעַלַיכֵם בּרַגַלִיכֵם וּמַקּלֹכֶם בַיֶּדְכַם וַאֲכַלְתַם אתוֹ בַחְפַּוֹון פַסַח הוּא לַיהוָה:
  - This is how you shall eat it: your loins girded, your sandals on your feet, and your staff in your hand; and you shall eat it hurriedly: it is a passover offering* to הוהי.
- 12 ועברתי באַרֵץ־מִצרַיִּם בַּלָילָה הַזֵּה וֹהְכֵיתִי כָל־בִּכור בּאָרֵץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד־בְּהֲמָה וּבַכָל־אֵלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעֵשֵׂה שֹפַטִים אַנִי יהוה:
  - For that night I will go through the land of Egypt and strike down every [male] first-born in the land of Egypt, both human and beast; and I will mete out punishments to all the gods of Egypt, I הוהי.
- 13 והיַה הַבָּם לָכָם לָאַת על הבַתִּים אֲשֵׁר אַתַם שַׁם וַרַאִּיתִיּ אֵת־הַבַּם וּפָסַחְתִי עֲלֵכֶם וִלְא־יִהֹיֵה בָכֶם נְגַף לִמַשׁחִית בִּהַכֹּתִי בִּאֲרֵץ מצרים:
  - And the blood on the houses where you are staying shall be a sign for you: when I see the blood I will pass over* you, so that no plague will destroy you when I strike the land of Egypt.
  - והיה היום הזה לכם לזכרון וחגתם אתו חג ליהוה לדרתיכם חקת עולם תחגהו:
- This day shall be to you one of remembrance: you shall celebrate it as a festival to הוהי throughout the ages; you shall celebrate it as an institution for all time.
- שבעת יָמִים מַצְּוֹת תֹאכֶלוּ אָךְ בַיִּוֹם הָרִאשׁוֹן תַשַבְיתוּ שִאָר מבתיכם כי ו כל־אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום :הַראשן עד־יום השבעי
- Seven days you shall eat unleavened bread; on the very first day you shall remove leaven from your houses, for whoever eats leavened bread from the first day to the seventh day, that person shall be cut off from Israel.
- 16 ובַיִום הָרִאשוֹן מִקרָא־קֹבשׁ וּבַיום הַשַּבִיעִי מִקרָא־קֹבשׁ יִהְיָה לָכֶם כַל־מַלַאכַה לֹא־יֵעשַה בַהֵם אָך אֲשֵר יֵאָכַל לְכָל־לֶפֶשׁ הְוּא לְבַדְּוֹ יֵעְשָה לַכֵם:
  - You shall celebrate a sacred occasion on the first day, and a sacred occasion on the seventh day; no work at all shall be done on them; only what every person is to eat, that alone may be prepared for you.
  - 17 ושמרתם את־המצות כי בעצם היום הוה הוצאתי את־צבאותיכם מַאַרֶץ מִצְרַיָם ושִׁמַרִתִّם אַת־הַיִּוֹם הַזֶּה לִדרתִיכֶם חַקָּת עוּלָם:
    - You shall observe the [Feast of] Unleavened Bread, for on this very day I brought your ranks out of the land of Egypt; you shall observe this day throughout the ages as an institution for all time.
  - ועשרים לחדש בערב:
  - בראשון באַרבּעה עשר יום לַחוֹדַש בּעַרב תאכלוּ מַצַּת עָּד יום האַחָד 18 In the first month, from the fourteenth day of the month at evening, you shall eat unleavened bread until the twenty-first day of the month at evening.
  - שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם כי ו כל־אכל מחמצת ונכרתה הַנַפַש הַהוא מַעָדַת יִשׁרָאֵל בַנֵּר וּבַאַזַרַח הַאַרֵץ:
- No leaven shall be found in your houses for seven days. For whoever eats what is leavened, that person—whether a stranger or a citizen of the country—shall be cut off from the community of Israel.
- כל־מחמצת לא תאכלו בכל מושבתיכם תאכלו מצות:
- You shall eat nothing leavened; in all your settlements you shall eat unleavened bread.

- עבר באן לכם באן ויקחו לכם משלו ויקחו לכם צאן 21 Moses then summoned all the elders of Israel and למשפחתיכם ושחטו הפסח:
  - said to them, "Go, pick out lambs for your families, and slaughter the passover offering.
- ולקחתם אַגדַת אַווב וטבלתם בדם אַשר־בַּסף והגַעתם אֶל־הַמַשֹקורָ וָאֶל־שַתֵּי הַמִזוּזֹת מן־הַדָּם אֲשֵר בַסַף וָאַתָּם לְא תַצְאַוּ איש מפתח־ביתו עד־בקר:
- Take a bunch of hyssop, dip it in the blood that is in the basin, and apply some of the blood that is in the basin to the lintel and to the two doorposts. None of you shall go outside the door of your house until morning.
- ועבר יהוה לנגף את־מצרים וראה את־הדם על־המשקוף ועל שתי הַמְזוּזֶת וּפָסָח יְהֹוָה עַל־הַפֶּתח וְלָא יִתֵן הַמַשַׂחִית לַבִּא אֵל־בַּתֵיכֵם לנגף:
- For הוהי, when going through to smite the Egyptians, will see the blood on the lintel and the two doorposts, and הוהי will pass over* the door and not let the Destroyer enter and smite your home.
- ושמרתם את־הַדָּבָר הַזָּה לחַק־לֹךָ וּלבַנֵיךָ עִד־עולִם:
- "You shall observe this as an institution for all time, for you and for your descendants.
- 25 והָיָה כִי־תָבָאוּ אֵל־הָאָרֵץ אֲשֵׂר יִתָן יִהוָה לָכֶם כַּאֲשֵׁר דִבַּר ושמרתם את־העבדה הזאת:
- And when you enter the land that הוהי will give you, as promised, you shall observe this rite.
  - 26 והַיָּה כִי־יאמרוּ אֲלַיכִם בַנִיכַם מַה הַעֲבדַה הַזָּאת לַכָם:
    - And when your children ask you, 'What do you mean by this rite?'
- וַאָמַרְתֵּם זָבַח־פַּסָח הוּא לַיהוֹה אֲשֵׁר פַּסָח עַל־בַתַי בנַי־יִשַׁרָאַל במצלים בנגפו את־מצרים ואת־בתינו הציל ויקד העם וִישתחוו:
- you shall say, 'It is the passover sacrifice to הוהי, who passed over the houses of the Israelites in Egypt when smiting the Egyptians, but saved our houses.' Those assembled then bowed low in homage.
- וַיֵלְכִוּ וַיַּעֲשוּוּ בַנָי יִשִׁרָאַל כַּאֲשוֹר צוָה יְהוָה אַת־משה וִאַהֵרן כן עשו:
- And the Israelites went and did so; just as הוהי had commanded Moses and Aaron, so they did.
- וַיָּהֵי | בַּחֲצֵי הַלַּיִּלָה וַיִּהוָהٌ הִכָּה כַל־בַּכוור בַאֲרֵץ מִצְרֵיִם מִבְּכַר פַרעה הַישֵב על־כַסָאו עד בכור הַשַבי אַשֵר בבית הבור וכל בכור בהמה:
- In the middle of the night הוהי struck down all the [male] first-born in the land of Egypt, from the first-born of Pharaoh who sat on the throne to the first-born of the captive who was in the dungeon, and all the first-born of the cattle.
- וַיָּקָם פַּרְעֹה לַיִּלָה הָוּא וְכָל־עֲבָדָיוֹ וְכָל־מִצְלַיִם וַתְּהֵי צְעָקָה גְדֹלָה במצרים כי־אין בית אשר אין־שם מת:
- And Pharaoh arose in the night, with all his courtiers and all the Egyptians—because there was a loud cry in Egypt; for there was no house where there was not someone dead.
- 31 וַיִּקרָא לִמשָה וִלְאָהֵרֹן לַיִלָה וַיֹּאמֵר קומו צאוֹ מתוך עמי נָם־אַתֶם נַם־בַּנֵי יִשֹׁרָאַל וּלְכֵוּ עבִדִוּ אֵת־יִהוָה כִּדְבַּרְכֵם:
- He summoned Moses and Aaron in the night and said, "Up, depart from among my people, you and the Israelites with you! Go, worship הוהי as you said!
- 22 נִם־צאנכֶם נַם־בַּקרכָם קחוּ כַאֲשֵׁר דַבַּרתַם וַלַכוּ ובַרכתם נַם־אתי:
  - Take also your flocks and your herds, as you said, and begone! And may you bring a blessing upon me also!"
  - 33 וַתְּחֲזָק מִצְרַיִם עַל־הָעָם לְמַהֵר לְשַלְּחְם מִן־הָאָרֵץ כִּי אָמִרוּ כַּלָנוּ מתים:
- The Egyptians urged the people on, impatient to have them leave the country, for they said, "We shall all be dead."

- אַרַרָת בּשמלחַם בּרַרָת בּשמלחַם 34 So the people took their dough before it was על־שכמם:
  - leavened, their kneading bowls wrapped in their cloaks upon their shoulders.
- 15 וּבְגֵי־יִשְׂרָאֶל עָשׁוּ כִּדְבָר מֹשׁוֶה וַיִּשֹּאֲלוֹ מִמְצַרַיִּם כִּלֵי־כֵסֵף וּכִלַי זָהַב ושמלת:
  - The Israelites had done Moses' bidding and borrowed from the Egyptians objects of silver and gold, and clothing.
  - אָת־מִצְרַיִם:
  - had disposed the Egyptians favorably הוהי had disposed the Egyptians favorably toward the people, and they let them have their request; thus they stripped the Egyptians.
- ויִסְעוּ בְנֶי־יִשׂרָאֶל מַרַעְמְסָס סַכְּתָה כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אָלֵף רַגִּלֵי הַגָּבַרִים לבד מטף:
- The Israelites journeyed from Rameses to Succoth, about six hundred thousand fighting men on foot, aside from noncombatants.
- 38 וגם־ערב רב עלה אתם וצאן ובקר מקנה כבד מאד:
  - Moreover, a mixed multitude went up with them, and very much livestock, both flocks and herds.
- וַיאפֿו אַת־הַבָּצַק אַעוַר הוציאו ממצרים עגת מצות כִּי לָא חָמֵץ כי־גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם־צדה לא־עשו להם:
- And they baked unleavened cakes of the dough that they had taken out of Egypt, for it was not leavened, since they had been driven out of Egypt and could not delay; nor had they prepared any provisions for themselves.
- ומושב בני ישראל אַשר ישבו במצרים שלשים שנה ואַרבע 40 מאות שנה:
- The length of time that the Israelites lived in Egypt was four hundred and thirty years;
- 41 נִיהִי מִקּץ שׁלשֵים שׁלָה וִאַרבַע מֵאות שׁנָה וַיִהֹי בִּלְצֵם היָוֹם הַוָֹה יָצאַו כָל־צבאָות יהוָה מַאָרֵץ מצריִם:
  - at the end of the four hundred and thirtieth year, to the very day, all the ranks of הוהי departed from the land of Egypt.
- לֵיל שֹמַרֵים הוּא לַיהֹוָה לִהוֹצִיאָם מֵאָרֵץ מִצְרַיִם הוּא־הַלַּיִלָה הַזֵּה ליהוה שמרים לכל-בני ישראל לדרתם:
  - That was for הוהי a night of vigil to bring them out of the land of Egypt; that same night is 's, one of vigil for all the children of Israel throughout the ages.
- וַיָאמֵר יִהֹנָהֹ אֵל־מֹשָׂה וִאָהֵרֹן זִאת חַקָּת הַפָּסַח כַּל־בֵּן־נַכָּר לֹא־יִאכַל
  - said to Moses and Aaron: This is the law of the passover offering: No foreigner shall eat of

  - בו: איש מקנת־כַּסֶף ומַלֹתָה אתו אַז יָאכַל בִו: 44 But any householder's* purchased male slave may eat of it once he has been circumcised.
    - 45 תושב ושכיר לא־יאכל בו:
- No bound or hired laborer shall eat of it.
  - 46 בַּבִית אֲחָד יֵאָכֵל לֹא־תוֹצִיא מוְ־הַבַּיִת מוְ־הַבָּשַר חַוֹּצָה וִעְצֵם לָא תשברו־בו:
    - It shall be eaten in one house: you shall not take any of the flesh outside the house; nor shall you break a bone of it.

    - ליעַדָּת יְשׁרָאֵל יָעֲשׁוּ אַתְוֹ: 47 The whole community of Israel shall offer it.
  - 48 וְכִי־יָגוּר אִתְךָ גֵּר וְעֲשָׁה פֶּסֶח לִיהוָה הִמְוֹל לְוֹ כָל־זָלָר וְאָזֹ יִקְרָב לַעשתו והיה כאַזָרַח הַאָרֵץ וְכַל־עָרֶל לְא־יִאכָל בּוּ:
- If a male stranger who dwells with you would offer the passover to הוהי, all his males must be circumcised; then he shall be admitted to offer it; he shall then be as a citizen of the country. But no uncircumcised man may eat of it.

- 19 There shall be one law for the citizen and for the תוֹרָה אַחַׂת יְהַיֵּה לָאַזְרָח וַלְנֵּר הַגַּר בַּתוֹכְכֶם: stranger who dwells among you.
- וַיַעשוּ כַל־בַנֵי יִשראַל כַאֲשֵׂר צוָה יְהוָה אַת־משה ואַת־אַהֵּרן כַן :עשו
  - 50 And all the Israelites did so; as הוהי had commanded Moses and Aaron, so they did.
- freed the Israelites from the נִיהֹי בִּעְצֵם הַיָּוֹם הוַהַּה הוֹצִּיא יְהוֹה אֲת־בַּנִי יְשׁרָאֵל מַאָרֵץ מַצְרַיִם על־צבאתם:
  - land of Egypt, troop by troop.

- וִידַבֵּר יִהוָה אֵל־משה לַאמר:
- spoke further to Moses, saying,
- קדש־לִי כָל־בַּכוֹר פַטַר כַּל־רֵחֵם בִבנֵי יִשֹׁרָאֵל בַּאָדָם וּבַבְּהַמַה לִי
- "Consecrate to Me every male first-born; human and beast, the first [male] issue of every womb among the Israelites is Mine."
- וַלֹּאמֶר מֹשֶׂה אֶל־הָעָם זָכֿוֹר אֶת־הַיָּוֹם הַזֶּהֹ אֲעוֹב יִצָאתַם מִמְצִרַיִם מִבֵּית עבלים כי בחוק לד הוציא יהוה אתכם מוה ולא יאכל חמץ:
- And Moses said to the people, "Remember this day, on which you went free from Egypt, the house of bondage, how הוהי freed you from it with a mighty hand: no leavened bread shall be eaten.
- היום אתם יצאים בחדש האביב:
- You go free on this day, in the month* of Abib.
- וָהָיָה כִי־יִבִיאַךָ יָהוֹה אֵל־אֶרֵץ הַּכְנַעַנִּי וְהַחִתִּי וִהָאֲמֹרִי וִהַחוּיַ וָהַיָבוּסִי אֲשֶּׂר נִשִּבְע לַאֲבֹתֵּיךָ לָתֶת לָךָ אֶרֶץ זָבָת חָלָב וּדְבַשׁ ועברת את־העברה הואת בחדש הוה:
- So, when הוהי has brought you into the land of the Canaanites, the Hittites, the Amorites, the Hivites, and the Jebusites, which was sworn to your fathers to be given you, a land flowing with milk and honey, you shall observe in this month the following practice:
- שבעת ימים תאכל מצת וביום השביעי חג ליהוה:
- "Seven days you shall eat unleavened bread, and on the seventh day there shall be a festival of הוהי.
- מַצוֹת יֵאָכֵל אַת שֹבִעָת הַיָּמִים וִלְא־יֵרָאֵה לִךָ חָמַץ וִלְא־יֵרָאָה לִךָ שאר בכל־גבלך:
- Throughout the seven days unleavened bread shall be eaten; no leavened bread shall be found with you, and no leaven shall be found in all your territory.
- והגַדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור וה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים:
- And you shall explain to your child on that day, 'It is because of what הוהי did for me when I went free from Egypt.'
- והָיָהُ לְּךָ לִאות עַל־יַדְדָ וּלִזִכָּרוֹן בֵּין עִינִיךָ לְמַען תִהְיָה תורָת יְהֹוָה בְּפַיךָ כִי בִיָּד חֲזָלְה הוֹצְאֲךָ יְהֹוָה מִמִּצְרִים:
- "And this shall serve you as a sign on your hand and as a reminder on your forehead*—in order that the Teaching of הוהי may be in your mouth—that with a mighty hand הוהי freed you from Egypt.
- 10 ושַמַרתַ אַת־הַחָקָה הַזָּאת למועדה מיָמים יָמִימָה:
  - You shall keep this institution at its set time from year to year.
- והיָיה כִי־יִבאַך יהוָה אַל־אָרֵץ הַכַּנַעַנִי כַאַשֵר נִשבְע לך ולַאַבתיך ונתנה לך:
  - "And when הוהי has brought you into the land of the Canaanites, as [God] swore to you and to your fathers, and has given it to you,

- יהיָה אַשֵּׂר יִהיָה you shall set apart for הוהי every first issue of לך הַזכַרים לַיהוָה:
  - the womb: every male firstling that your cattle drop shall be הוהי's.
- דָבָליפָטֶר חֲמֹר תִּפְדָּה בְשֶׂה וְאָם־לְּא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתֵוֹ וְכֹּל בַּכְוֹר אָדָם 13 But every firstling ass you shall redeem with a בבניך תפדה:
- sheep; if you do not redeem it, you must break its neck. And you must redeem every male first-born among your children.
  - הוציאנו יהוה ממצרים מבית עבדים:
  - יָד בוּרָ מַחָר לֵאמַר מַה־זָאת ואָמַרַתְּ אֵלָיו בּחְזֵק יָד 14 And when, in time to come, a child of yours asks you, saying, 'What does this mean?' you shall reply, 'It was with a mighty hand that הוהי brought us out from Egypt, the house of bondage.
    - 15 נִיהִי כִי־הַקְשָה פַּרִעה לְשַׁלְחֵנוֹ וַיַהֵרֹג יִהוָה כָּל־בִּכוֹר בִאָרֵץ מִצְלַיִם מִבְּכָר אָדָם וִעָד־בְּכָור בְהֵמָה עַל־כֵּן אֲנִי זֹבֵח לִיהוָה כַל־פַטַר הַחֵם הַזַּכַרִים וַכַל־בַכור בַנֵי אַפַּדָה:
- When Pharaoh stubbornly refused to let us go, הוהי slew every [male] first-born in the land of Egypt, the first-born of both human and beast. Therefore I sacrifice to הוהי every first male issue of the womb, but redeem every male first-born among my children.'
  - 16 והָיָה לִאוֹת עַל־יָדְכָה וּלְטוֹטָפָת בֵּין עִינַיךָ כִי בַּחְוֵק יָד הוֹצִיאַנוּ יהוָה ממצרִים:
- "And so it shall be as a sign upon your hand and as a symbol* on your forehead that with a mighty hand הוהי freed us from Egypt."